

Győri Ítéltábla

Az ügy száma: Pf.II.20.020/2026/6.

A felperes: Felperes1

(tartózkodási helye: Alperes1

Cím1.)

A felperes képviselője: dr. Mihály Rita pártfogó ügyvéd

(cím3)

Az alperes: Alperes1

(Cím1.)

Az alperes képviselője: dr. Varga-Lazányi Irén kamarai jogtanácsos

A per tárgya: személyiségi jogsértésből eredő igények érvényesítése

Az elsőfokú bíróság neve és fellebbezéssel támadott határozatának száma:

Győri Törvényszék

P.20.085/2025/26.

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma:

felperes, 27. sorszám

Í t é l e t

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 55.000,- (ötvenötezer) Ft másodfokú perköltséget.

A másodfokú eljárásban felmerült pártfogó ügyvédi díj viselésére a felperes köteles.

A feljegyzett 88.000,- (nyolcvannyolcezer) Ft illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2022. március 11. napjától tölti szabadságvesztés büntetését az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben. A fogvatartottakat formaruházattal a Ellátó Intézetle látja el. A felperes részére a téli ruházati átszerelés során 2024. október 11. napján egy télikabátot adtak át. A felperes az alperes felé nem jelezte azt, hogy az átadott télikabát számára nem megfelelő méretű. A felperes télikabátját 2024. december 10. napján cserélték.

[2] A felperes megváltoztatott keresetével annak megállapítását kérte, hogy az alperes azzal, hogy 2024. október 15. napjától 2024. december 10. napjáig nem biztosított számára megfelelő formaruhát (megfelelő méretű télikabátot), megsértette az emberi méltósághoz való jogát és embertelen, megalázó büntetésnek vetette alá. Kérte az alperes kötelezését 500.000,- Ft sérelemdíj megfizetésére. Előadta, hogy 2024. október 12. napján nem megfelelő méretű télikabátot kapott az alperestől, szóban többször kérte annak cseréjét, ezt ígérték is, ezért kérelmi lapot nem állított ki. Csak a kártérítési igénye előterjesztésekor cserélték ki kabátját. A nem megfelelő téli ruházat a hidegtől nem véd, mindemellett megalázó bánásmódot jelent, sérti az emberi méltóságot, a felperesnek testi, lelki szenvedést okozott.

[3] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy a fogvatartottak ruházataról 2023. január 1. napjától nem az alperes, hanem a Ellátó Intézetle köteles gondoskodni. A felperes ruházatra vonatkozó panaszát nem az alperesi alkalmazottaknak jelezte. Amennyiben a felperes az alperesnek kérelmi lapon jelzi igényét, a kérelmet a Ellátó Intézetlének továbbítanak. A felperes kérelmi lapot nem állított ki, az alperes jogsértést nem követett el.

[4] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 67.960,- Ft perköltséget. Rendelkezett arról, hogy a felperesi pártfogó ügyvéd díját a felperes köteles viselni, a feljegyzett 54.000,- Ft eljárási illeték az állam terhén marad.

[5] A törvényszék a felperes keresetösségi joga körében a fogvatartottak ellátásának és elhelyezésének szabályairól szóló 21/2020. (VI.11.) BVOP utasítás 1. pontjának idézése

mellett azzal érvelt, hogy a fogvatartottak formaruházattal való ellátása a végrehajtásra kijelölt büntetés-végrehajtási intézet, vagyis az alperes feladata, a Ellátó Intézetle az alperesi feladat végrehajtásában közreműködő szervezet. A személyiségi jogot sértő magatartásokért, mulasztásokért az alperes tartozik felelősséggel.

[6] A törvényszék rögzítette, hogy személyiségi jogi perben a felperes által hivatkozott jognak a Ptk. XI. címében szereplő jognak kell lennie. A személyiségi jogok „anyajoga” az emberi méltósághoz való jog: valamennyi személyiségi jog az emberi méltósághoz való jogra vezethető vissza. Amennyiben a hivatkozott jog nem vezethető vissza a sérelmet szenvedő emberi méltóságára, úgy az a jog nem a sérelmet szenvedő személyiségi joga, annak megsértése esetén nem a Ptk. 2:51.§, a Ptk. 2:52.§ és Ptk. 2:53.§-a szerinti jogkövetkezmények alkalmazhatóak. A hivatkozott „embertelen, megalázó büntetés” nem személyiségi jog, a fogvatartottak emberi méltóságát sértő magatartás vagy mulasztás eredményének megítélése lehet „embertelen, megalázó büntetés”, de a fogvatartott megsértett személyiségi joga ilyenkor az emberi méltóság.

[7] A törvényszék a bizonyítási érdek körében kifejtette, a felperes volt köteles bizonyítani azt, hogy mikor és kinek jelezte a télikabát cseréjére vonatkozó igényét, azonban a felperes ezzel kapcsolatos bizonyítási indítványt nem tett. A felperes által becsatolt, 2025. február 3. napján kelt meghallgatási jegyzőkönyv csak a felperes által előadottakat tartalmazta, amely a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) szerint bizonyítéknak nem minősül. A felperes által becsatolt, a kártérítési igényt elutasító határozat csak azt rögzítette, hogy a fogvatartotti nyilvántartás szerint a felperes a téli ruházat cseréjével kapcsolatban kérelmet, panaszt nem terjesztett elő. A felperes cseréjére vonatkozó igényét nem kizárólag az alperesnek, de a Ellátó Intézetle alkalmazottainak is jelezhetne volna. Az eljárás során a cserével kapcsolatos felperesi igény közlésével, annak intézésével kapcsolatban a felperesi előadáson kívül egyéb adat nem került elő, ezért a bíróság a felperes személyiségi jogsértés megállapítására és sérelemdíjra vonatkozó keresetét elutasította. A személyiségi jogsértő magatartás, mulasztás hiányában a sérelemdíjra vonatkozó igényt vizsgálni nem kellett. Az elsőfokú bíróság a felperes által felajánlott tanúbizonyítást mellőzte mert az, hogy a felperes nem megfelelő télikabátot kapott, télikabát nélkül vett részt a sétákon, nem volt bizonyítandó tény.

[8] A törvényszék a pertárgy értéke megállapítását részletesen indokolta. Rögzítette, hogy a per tárgyának értékét a keresettel érvényesített követelés (más jog) értéke határozza meg. Amennyiben a teljes keresettel érvényesített követelés (más jog) pénzüsszeg megfizetésére irányul, úgy a per tárgyának értéke a Pp. 21.§ (1) bekezdésének alkalmazásával a kereseti követelések összege. Amennyiben a teljes keresettel érvényesített követelés (más jog) értéke nem határozható meg, úgy a per tárgyának értéke (az illeték számítása körében) az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39.§ (3) bekezdés szerinti, az eljáró bíróságtól és eljárási szakaszoktól függő összeg. Amennyiben a keresettel több követelést (más jogot) érvényesítenek, de azok egyikének értéke sem határozható meg az Itv. 39.§ (1) és (2) bekezdésén keresztül a Pp. 21.§-a alapján, úgy a per tárgya értékét az Itv. 39.§ (3) bekezdés alapján – az eljáró bíróság és az eljárási szakasz szerint különböző összegben – kell meghatározni. Amennyiben az egyes követelések (más jogok) egyikének értéke sem határozható meg, az egyes követelések (más jogok) értékének egyesével történő meghatározása és a per tárgya értékének ilyen módon történő számítása hatályos jogszabályi rendelkezéssel nem támasztható alá. Az Itv. 39.§ (3) bekezdése az eljárás (polgári peres eljárásban a per) tárgyának értékét határozza meg, nem az egyes követelések (más jogok)

értékét. Amennyiben a keresettel érvényesített követelések (más jogok) közül egyes igények pénzben kifejezhetőek, más igények pénzben nem fejezhetőek ki, erre az esetre a per tárgya értékének meghatározására jogszabályi rendelkezés nincsen. Az a bírósági gyakorlat, hogy a per tárgyának meghatározása során egyes követelések értéke beolvad/összeszámítandó más követelések értékével, hatályos jogszabályi rendelkezéssel nem támasztható alá. A bíróság álláspontja szerint a sérelemdíj összegébe nem olvad be a felróhatóságtól független igény után számítható pertárgy érték, hiszen a felperesi követelés nem kizárólag sérelemdíj megítélésére vonatkozott, s éppen e többletigények miatt állapítható meg a törvényszék hatásköre is. A felperesi követelés a jogsértés felróhatóságtól független szankcióira is és sérelemdíj megfizetésére kötelezésre is irányult. Ilyen esetben a per tárgya értékének meghatározására hatályos jogszabályi rendelkezés nincsen. A bíróság a jogalkotó rendelkezésének hiányában a pénzben kifejezett értékű követelések értékéhez a pénzben ki nem fejezhető követelések Itv. 39.§ (3) bekezdése szerinti értékét (az előbbieket szerint egyszeres összegben) hozzáadta, így a per tárgyának értékét 1.100.000,-Ft összegben állapította meg.

[9] Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést elsődlegesen kérve az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását. Másodlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányult, kérve annak megállapítását, hogy az alperes azzal a magatartásával, hogy 2024. október 12. napjától 2025. február 3. napjáig télen, a hideg időjárásban nem biztosított a felperesnek az évszaknak megfelelő formaruhát (megfelelő méretű télikabátot), megsértette emberi méltóságát és embertelen, megalázó büntetésnek vetette alá. Kérte továbbá az alperes kötelezését 500.000,- Ft összegű sérelemdíj megfizetésére. Álláspontja szerint valótlan és iratellenes az elsőfokú határozat a vonatkozásban, hogy a felperes bizonyítási indítványt ne terjesztett volna elő arra, hogy mikor és kinek jelezte a télikabát cseréjére vonatkozó igényét. A 24. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyvben rögzítésre került a felperes bizonyítási indítványa, a megjelölt tanúk meghallgatását arra vonatkozóan kérte, hogy a felperes nem kapott megfelelő télikabátot és télikabát nélkül vett részt a sétákon. A törvényszék arra utalt, hogy ezek nem voltak bizonyítandó tények, ez az érvelés azonban logikai hibában szenved. Ha ugyanis a tanúk igazolták volna, hogy a felperes a legkeményebb téli hónapokban télikabát nélkül, vagy egy kigombolt, funkcióját be nem töltő ruhadarabban vett részt a sétákon, az közvetett módon, de bizonyította volna, hogy a probléma fennállt, az szabad szemmel látható volt és az alperes alkalmazottai, a felügyeletet ellátó őrök észlelték a hiányosságot. A büntetés-végrehajtási intézet zárt rendszer, ahol a fogvatartott élete a felügyelet folyamatos kontrollja alatt zajlik. Ha egy fogvatartott télen kabát nélkül megy sétára, azt a felügyeletnek észlelnie kell. A tanúk meghallgatása tehát releváns lett volna annak bizonyítására, hogy az alperes tudomással bírt a problémáról. Az elsőfokú bíróság azon pervezetése, mely szerint a felperesre hárítja a jelzés bizonyításának terhet, ugyanakkor elzárja a felperest a releváns tanúbizonyítás lehetőségétől, majd a bizonyítottság hiányára hivatkozva elutasítja a keresetet, súlyosan sérti a fegyveregyenlőség elvét és a Pp. bizonyításra vonatkozó szabályait.

[10] A felperes azzal is érvelt, hogy az elsőfokú bíróság túlhangsúlyozta a formanyomtatványon benyújtandó kérelmi lap hiányát, lényegében a felperes jogérvényesítését egy adminisztratív aktushoz kötötte. Ezen álláspont azonban ellentétes a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (Bv. tv.) 155. § (4) bekezdésével, mely szerint az elítéltet az évszaknak megfelelő formaruhával kell ellátni. Az alperes ezen kötelezettsége nem függ attól, hogy az elítélt kitöltött-e egy papírlapot. Ha a büntetés-végrehajtási intézet

olyan ruházatot ad ki, amely méretéből adódóan használhatatlan, akkor hibásan teljesítette törvényi kötelezettségét. A büntetés-végrehajtási jogviszonyban, ahol a fogvatartott kiszolgáltatott helyzetben van, az alperes alkalmazottjának (raktáros) tett szóbeli jelzés, valamint a felügyelet által naponta észlelt tény (kabát hiánya a sétán) elegendő kell, hogy legyen a tudomásszerzéshez. Az alperes mulasztása nem menthető azzal, hogy a fogvatartott nem terjesztett elő írásos panaszt. A megfelelő ruházat biztosításának elmulasztása, különösen téli időszakban, huzamosabb ideig kimeríti a megalázó bánásmód fogalmát. A megalázó bánásmód pedig sérti az emberi méltóságot. Az nem szükséges, hogy a felperes súlyos egészségkárosodást szenvedjen, elegendő, ha a bánásmód, vagy mulasztás az áldozatban félelmet, szorongást, vagy alsóbbrendűségi érzést kelt. Az a tény, hogy a felperesnek hónapokon keresztül könyörögnie kellett a megfelelő méretű kabátért, miközben társai előtt nem megfelelő öltözetben kellett megjelennie, sérti az emberi méltóságát. Az alperes mulasztása jogellenes volt, mert megsértette a Bv. tv. ruházati ellátásra vonatkozó rendelkezéseit.

[11] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú határozat helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a törvényszék megalapozott döntést hozott, ítéletében annak indokait részletesen kifejtette.

[12] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el és megállapította, hogy az nem alapos.

[13] Az ítéltábla mindenekelőtt rögzíti, hogy a felperes keresetét a 24. sorszámú jegyzőkönyv tanúsága szerint akként változtatta meg, hogy 2024. október 15. napjától a 2024. december 10. napjáig terjedő időszakra vonatkozóan jelölte meg az emberi méltósághoz való joga sérelmét. Ehhez képest másodlagos fellebbezési kérelmében már 2025. február 3. napjáig (az eredeti kereseti kérelem szerint) kérte a jogsértés megállapítását, amely azonban meg nem engedett keresetváltoztatásnak minősül [Pp. 373.§ (1) bekezdése], mivel a keresetváltoztatás Pp. 373.§ (3) – (5) bekezdésében írt feltételei nem állnak fenn. Ezért az ítéltábla a keresetváltoztatást elutasította (Pf. 5. sorszám alatti végzés).

[14] A felperes által megjelölt okból az elsőfokú ítélet nem jogszabálysértő. Adott esetben a tanúbizonyítás okszerűtlen mellőzése lehet eljárási szabálysértés, azonban önmagában ennek ténye az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését nem feltétlenül eredményezi, hiszen a bizonyítás másodfokú eljárásban történő kiegészítésével, amennyiben az nem ésszerűtlen, orvosolható az eljárási szabálysértés. Jelen esetben azonban a törvényszék eljárási szabálysértést nem vétett, megalapozottan mellőzte a felperes tanúbizonyítási indítványát. Az eljárás során az alperes azt nem vitatta, hogy nem volt megfelelő méretű a felperes részére átadott kabát (a cserére vonatkozó írásbeli kérelem hiányát hangsúlyozta), így a felperes által felajánlott tanúbizonyításnak valóban nem volt relevanciája a személyiségi jogot sértő magatartás, mulasztás bizonyítása szempontjából.

[15] Az ítéltábla hivatalból sem észlelt olyan okot, amely az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezésére vezethetett volna, ezért az elsőfokú ítéletet érdemben bírálta felül. E körben a felperes nem hivatkozott olyan tényre, körülményre, amely az érdemben helyes elsőfokú ítélet megváltoztatására alapot adna.

[16] Az elsőfokú bíróság a megalapozott döntéshez szükséges mértékben a bizonyítást lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg, helyes jogi következtetést vont le a személyiségi jogi jogsértés hiányára vonatkozóan, és erre alapítottnan helyes döntést hozott, amikor a keresetet – a sérelemdíj igényre is kiterjedően – elutasította. Az ítéltábla a per főtárgyát érintő döntés indokaival egyetért, azok megisméltése nélkül a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az alábbiakat hangsúlyozza.

[17] A felperes az alperes jogsértő magatartását, a Bv. tv. 155. § (4) bekezdésének felhívásával jelölte meg. E szerint az elítéltet az évszaknak megfelelő formaruhával, lábbelivel és kérelmére alsóruházattal kell ellátni. Ha a bv. intézet ideiglenesen nem tud formaruhát biztosítani, ennek idejére az elítélt a saját ruháját viselheti.

[18] A rendelkezésre álló adatok szerint azonban a felperes megkapta a télikabátot, csak annak mérete nem volt megfelelő. A felperes a személyiségi jogi jogsértés alapjául arra hivatkozott, hogy többszöri szóbeli jelzése ellenére sem cserélték ki neki a kabátot, olyan érvelése nem volt, hogy rendelkezett saját kabáttal, amit kérése ellenére nem engedtek viselni.

[19] Az elítélt nem megfelelő méretű ruházattal való ellátása sértheti az emberi méltósághoz való jogot, hiszen, ha az elítélt ruházata szűk, nem komfortos, az adott esetben a büntetés-végrehajtási személyzet és a többi elítélt előtt nevetség tárgya lehet, negatív megjegyzésekre adhat okot. A felperes arra nem hivatkozott, hogy szándékosan, a fenti célzattal adtak volna át részére kisebb méretű kabátot. A bizonyítás körében az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást a tekintetben, hogy a felperesnek kellett igazolnia, az előírásoknak megfelelően jelezte az alperes felé a ruhacserére vonatkozó igényét.

[20] A felperes előadása szerint a büntetés-végrehajtási öörök a séták alkalmával rákérdeztek a kabát hiányára, erre a felperes válasza az volt, hogy „Nem kapott ilyet.”. Amennyiben a büntetés-végrehajtási öörök tudakozódtak, a nyilvántartásokból csak az volt megállapítható, hogy a felperes kapott télikabátot – az átvétel tényét az alperes okirattal igazolta – az azonban írásbeli kérelem, jelzés hiányában nem derülhetett ki a felügyelők számára, hogy azon kabát mérete, melyet a felperes éppen nem visel, esetleg nem megfelelő.

[21] A felperes helyesen hivatkozott arra, hogy a büntetés-végrehajtási intézet zárt rendszer, ezen rendszerben azonban az elítélt nyilatkozáti lehetőségei szabályokhoz kötöttek. A Bv. tv. 140.§ (2) bekezdése szerint a büntetés-végrehajtási szerv részére címzett kérelem és panasz kizárólag a büntetés-végrehajtási szervezet által rendszeresített formanyomtatványon nyújtható be a belső elektronikus felületen vagy papíralapon, de annak terjedelme nem korlátozható és biztosítani kell mellékletként egyéb irat becsatolásának lehetőségét.

[22] A felperes azzal, hogy törvényi rendelkezésnek megfelelően írásbeli kérelmet a kabát cseréjére vonatkozóan nem terjesztett elő, maga idézte elő azt a helyzetet, állapotot, hogy esetleg szorong, alsóbbrendűségi érzése van a kisebb méretű kabát miatt. Ha a ruházat cseréjének feltétele írásbeli kérelem előterjesztése, akkor az alperes alappal nem hivatkozhat arra, hogy szóbeli kérelmét nem teljesítették. Az alperesi jogsértő magatartás hiányában pedig sem a személyiségi jogi jogsértés megállapítására, sem a sérelemdíjra vonatkozó igény nem lehet megalapozott.

[23] A másodfokú bíróság részben értett egyet az elsőfokú bíróság pertárgyérték számítására vonatkozó indokolásával. Az ítéltábla következetes gyakorlata értelmében a személyiségi jogi perekben valamennyi valódi tárgyi keresethalmazatként előterjesztett kereseti kérelem önálló illetékalapot képez, s az eljárás tárgyának így kumulált értéke alapján határozandó meg a fizetendő illeték mértéke. A valódi tárgyi keresethalmazat létrejöhet azzal, ha a felperes a Ptk. külön rendelkezéseiben (eltérő jogcím) szabályozott több személyiségi jogi jogsértés megállapítását kéri, és/vagy külön Ptk. rendelkezések szerinti objektív szankciók, esetleg sérelemdíj alkalmazása mellett. Az eljárás tárgya értékének kumulálását indokolja a Pp. háromtagú pertárgy fogalma, a valódi tárgyi keresethalmazat ténye, illetve a Pp. 21.§ (5) bekezdésének azon szabálya, hogy az érvényesített több követelés, jog „értékét” össze kell adni. A törvényszék a részben eltérő álláspontja mellett is azonban helyesen határozta meg az eljárás tárgyának értékét, így az állam terhén maradó eljárási illeték összegét. Az ítéltábla ugyanis nem tekintette a keresethalmazatban önálló megállapítási keresetnek a felperes részéről a „megalázó büntetésre” történő utalást. A kereseti kérelem ezen része sem hiánypótlás, sem anyagi pervezetés körében nem került tisztázásra (hogy a felperes ezt külön kérelemnek, külön megsértett „személyiségi jognak” tekinti-e), azonban a tartalom szerinti elbírálás elvéből eredően a kereseti kérelem logikája az, hogy a felperes megjelölte az alperesi jogsértőnek vélt magatartást (mulasztást), amelyet megalázó büntetésnek (intézkedésnek) tekintett, mely intézkedés sértette a felperes emberi méltósághoz való jogát. Ekként az elsőfokú eljárás tárgyának értéke mindösszesen 1.100.000,- Ft (egy objektív szankcióra vonatkozó igény alapján: 600.000,- Ft, ezen felül a sérelemdíj igény szerint 500.000,- Ft), a meg nem fizetett elsőfokú eljárási illeték, az elsőfokú bíróság által helyesen meghatározottan 54.000,- Ft.

[24] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján a helybenhagyta.

[25] Az eredménytelenül fellebbező felperes a Pp. 83. § (5) bekezdése alapján másodfokú perköltségét viselni köteles, így pártfogó ügyvédjének díja a felperes terhén marad [Pp. 101.§ (3) bekezdés]. Mindemelllett a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes által Pp. 81. § (1) bekezdése szerint felszámított másodfokú perköltség megfizetésére. Az ítéltábla az alperes jogi képviselőjének munkadíját a 17/2024. (XII.9.) IM rendelet 2.§ (3) bekezdés a) pontja, 3. § (1) bekezdés a) pontja, (4) bekezdése szerint a felszámított-tal egyezően, a másodfokú perértékre figyelemmel állapította meg, amely a teljes elsőfokú döntést támadó fellebbezésre figyelemmel megegyezik az elsőfokú eljárás tárgyának értékével. A megfizetendő illeték összege 88.000,- Ft [Itv. 46.§ (1) bekezdés], amely a felperes költségmentessége folytán a Pp. 102.§ (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

Győr, 2026. május 21.

Dr. Szalay Róbert sk.

Dr. Konarik Attila sk.

Dr. Mészáros Zsolt sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró